

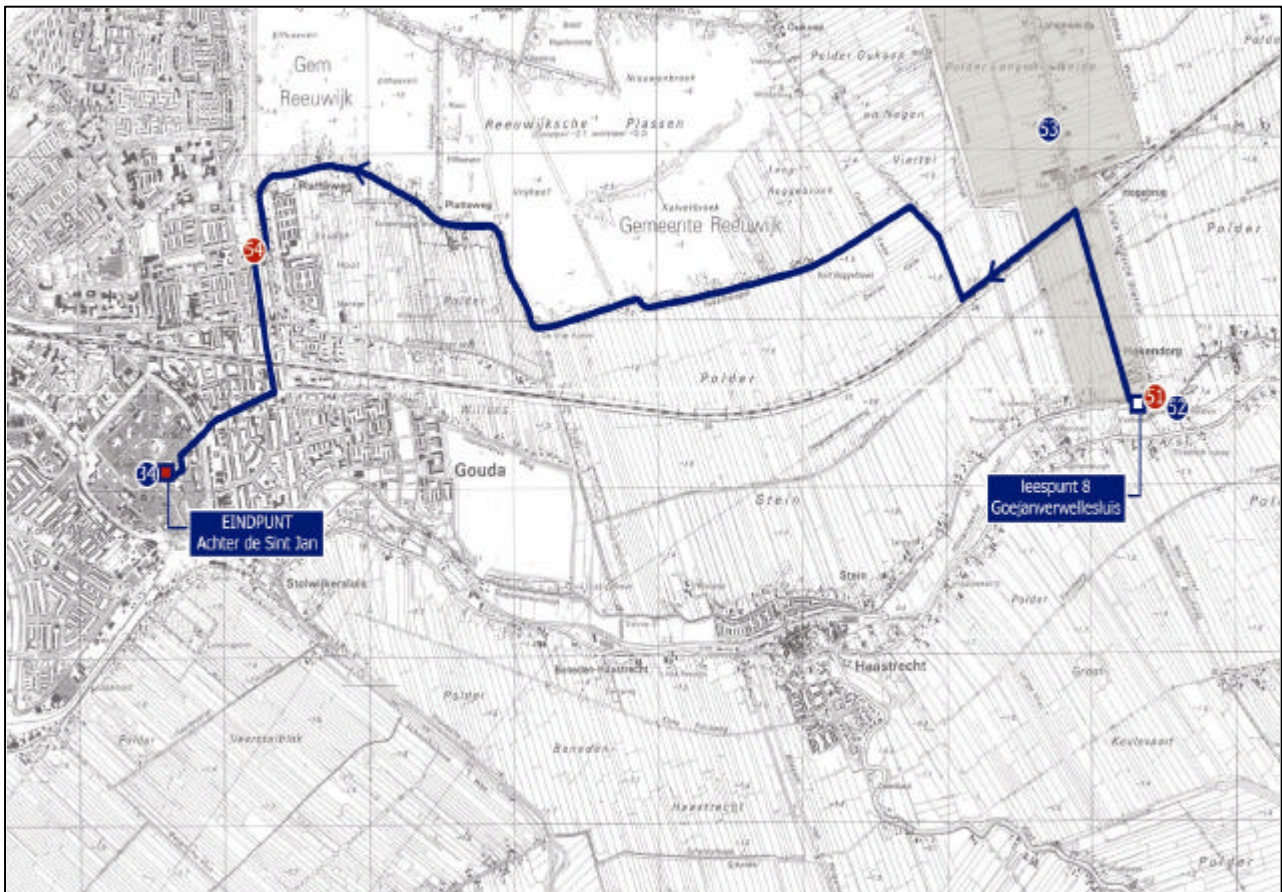
Leespunt 8: Goejanverwellesluis

Bij dit leespunt doet u informatie op over de Goejanverwellesluis, een bijzonder strategische plek in de Hollandse Waterlinie, waar aan het eind van de achttiende eeuw een merkwaardig stukje vaderlandse geschiedenis werd geschreven. Daarna rijdt u door de Waterlinie heen, om vervolgens de Reeuwijkse Plassen aan de zuidzijde te passeren. U bezoekt het Reeuwijkse Verlaat, fietst langs de Breevaart en de Karnemelksloot en bereikt via de Lange Tiendeweg en de Spieringstraat het begin- en eindpunt van de Sluizenroute.

De **Goejanverwellesluis (51)** is een schutsluis in Hekendorp die sinds 1366 de Hollandsche IJssel, via de Dubbele Wiericke, verbindt met de Oude Rijn. Sinds 1673 was deze sluis tevens in gebruik als waterinlaat voor de Oude Hollandse Waterlinie die lag tussen de Dubbele Wiericke en de Enkele Wiericke, een paar honderd meter verder naar het westen. Wij zijn hier dus op een bijzonder strategische plek in de verdediging van het gewest Holland.

U komt Hekendorp binnen via de **Wilhelmina van Pruisenbrug (52)**, een voet-fietsbrug over de Hollandsche IJssel. Deze brug is in 1992 in de plaats gekomen van een bescheiden pontveertje dat ondanks die bescheidenheid een grote rol heeft gespeeld in de vaderlandse geschiedenis. In 1787 werd hier prinses Wilhelmina, echtgenote van de naar Nijmegen uitgeweken stadhouder Willem V, met haar gevolg over de rivier gezet, nadat ze in de Vlist was aangehouden door een groep militante patriotten onder leiding van de Goudse regent De Lange van Wijngaarden. De prinses was op weg van Nijmegen naar Den Haag, om daar de prinsgezinden aan te zetten tegen de patriotten in actie te komen, met het doel haar gemaal weer in zijn vroegere functies te herstellen. Maar ze werd gedwongen haar reis te onderbreken en af te slaan naar Goejanverwellesluis, waar de patriotten een hoofdkwartier hadden ingericht in de naast de sluis gelegen kaasboerderij. Hier werd de prinses met haar gevolg enige uren vastgehouden en daarna teruggestuurd naar Nijmegen.

Deze aanhouding bij de Vlist, die later abusievelijk de Aanhouding bij Goejanverwellesluis werd genoemd,

had grote gevolgen. De prinses was diep beledigd. En haar broer, de koning van Pruisen, ondernam een strafexpeditie waardoor niet alleen korte metten werd gemaakt met de patriotten, maar meteen ook in het gewest Holland veel schade en onheil werd aangericht. Hoe dan ook, de Orangisten konden daarmee weer voor enige tijd aan de macht komen.

Op de terugweg van Hekendorp naar Gouda rijdt u enkele kilometers door de **Hollandse Waterlinie (53)** heen. Daarbij passeert u eerst een tunneltje onder het spoor en rijdt u vervolgens een stukje langs de spoorbaan. Hier passeert u een bruggetje over de Enkele Wiericke en meteen daarna de Prinsendijk, de in 1672 door stadhouder Willem III ingerichte verdedigingswal langs de Hollandse Waterlinie.

U vervolgt uw weg langs de zuidzijde van de Reeuwijkse Plassen en komt na enig omzwerven aan bij het **Reeuwijks Verlaat (54)**. Dit is een sluiscomplex, daterend uit 1604, op de plaats waar de twee boezems van Reeuwijk en Sluipwijk samenkwamen in de Breevaart. Het Reeuwijks Verlaat vormde aldus een driesprong te water hetgeen op een unieke wijze tot uiting kwam in drie stel sluisdeuren. Maar Sluipwijks Boezem is inmiddels opgegaan in de boezem van Reeuwijk, als gevolg waarvan de desbetreffende sluisdoorgang overbodig werd en daarom op weinig poëtische wijze werd dichtgemetseld.

U wordt hierna weer de binnenstad van Gouda ingeleid. We sluiten de route af bij het **sluisje (34)** in het grachtje Achter de Sint Jan, vlakbij de doorgang in de steunbeer tegen de Sint Janskerk. Dit is een van de sluisjes die gebruikt werden om het 'schuren' van de grachten te sturen.

Op het terras in de tuin van het MuseumgoudA kunt u nog even nagenieten van deze tocht.

Einde verlenging via Hekendorp